

на три різновиди. Відповідно до ст. 6 КУ : «Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову» [3].

Щодо загальних принципів, засад, ідей котрі закріплює Конституція США таких як верховенства права, законності, то дані принципи також відображаються в українському праві. Але нам треба брати приклад з американців щодо виконання приписів конституції. Конституція США є основою правової системи США на захисті, якої стоїть Верховний Суд США. Крім того, більше двохсот років, майже без змін діє Конституція США. А в Україні кожна нова генерація владних структур намагається ввести зміни до Конституції України, налаштувавши її норми під свої інтереси.

Висновки. Отже, в момент державотворення незалежної України, після розпаду СРСР, Україна запозичила велику кількість міжнародного правового досвіду і закріпила в своїй правовій системі. Конституція США не була винятком, її провідні засади, такі як розподіл влади, закріплення народу як основного джерела влади, принципи верховенства права закріпилися і відображаються в Конституції України це, в свою чергу, і є прямим проявом досвіду Конституції США в українському праві. Адже у конституційному процесі України, під час її прийняття, активно приймав участь громадянин США українського походження (родом з Тернопільщини та Івано-Франківщини) федеральний суддя США Богдан Футей.

Список використаних джерел

1. Кравчук М. В. Теорія держави і права(опорний конспекти) : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 3-є вид., змін. й доп. Тернопіль: ЗУНУ , 2020. 524 с.
2. Кравчук М. В. Правова система США: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Нора – Друк, 2004. 136 с.
3. Конституція України : від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96_vr#Text (дата звернення: 21.04.2024).
4. Конституція США. *Вікіджерела*. URL: https://uk.m.wikisource.org/wiki/Конституція_США (дата звернення: 21.04.2024).

Демчук Е.

*студентка юридичного факультету,
Західноукраїнський національний
університет.*

*Науковий керівник: д.ю.н., доцент, професор кафедри
теорії права та конституціоналізму ЗУНУ*

Дракохруст Т. В.

КРИЗА МІЖНАРОДНОЇ СИСТЕМИ ВІДНОСИН, СПРИЧИНЕНА АГРЕСИВНИМИ ДІЯМИ РФ

Міжнародні відносини ґрунтуються на низці норм та принципів, які закріплені в міжнародному праві. Ці норми та принципи мають на меті забезпечити мирне співіснування держав, співпрацю між ними та захист прав і свобод людини.

До основних норм та принципів міжнародного права належать: суверенітет; мирне співіснування; незастосування сили; рівноправність та самовизначення народів; повага до прав людини; виконання зобов'язань за міжнародними договорами тощо.

24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала повномасштабне вторгнення в Україну, що стало грубим порушенням міжнародного права та серйозним викликом для всієї міжнародної системи. Цей акт агресії мав далекосяжні наслідки для міжнародної безпеки, економіки, гуманітарної сфери та інших аспектів міжнародних відносин [1].

Окрім вторгнення в Україну, Росія протягом останніх років неодноразово порушувала міжнародне право, зокрема: Анексія Криму в 2014 році; підтримка сепаратистів на сході України; втручання у вибори в інших країнах; кібератаки та дезінформаційні кампанії; застосування хімічної зброї.

Агресивні дії РФ мали значний негативний вплив на міжнародну систему: зростання напруженості та ризик ескалації конфлікту, що може призвести до Третьої світової війни; підрив довіри до міжнародних інституцій та норм; посилення авторитарних тенденцій у світі; погіршення гуманітарної ситуації в багатьох країнах; економічні проблеми та зростання цін на енергоносії.

Міжнародна система відносин переживає глибоку кризу, спричинену низкою факторів, зокрема агресивними діями Росії, пандемією COVID-19, геополітичною конкуренцією та зростанням авторитарних тенденцій. Ця криза має далекосяжні наслідки для міжнародного миру та безпеки, а також для добробуту людей у всьому світі [2].

Ми виділили наступні ознаки та прояви кризи:

1. Зростання напруженості та ризик ескалації конфліктів. Війна в Україні, протистояння між США та Китаєм, інші регіональні конфлікти - все це свідчить про зростання напруженості у світі.

2. Підрив довіри до міжнародних інституцій та норм. Дії деяких держав, таких як Росія, підривають довіру до таких інституцій, як ООН, Рада Безпеки ООН, міжнародне право.

3. Посилення авторитарних тенденцій. У багатьох країнах світу спостерігається зростання авторитарних режимів, що призводить до порушення прав людини та обмеження демократії.

4. Погіршення гуманітарної ситуації. Війни, стихійні лиха, зміна клімату - все це призводить до погіршення гуманітарної ситуації в багатьох країнах світу.

5. Економічні проблеми та зростання цін. Пандемія COVID-19, війна в Україні, інші фактори призвели до економічних проблем та зростання цін на енергоносії, продукти харчування та інші товари.

6. Кібербезпека. Кібератаки стають все більш небезпечними та можуть призвести до серйозних наслідків для економіки, інфраструктури та національної безпеки.

7. Штучний інтелект. Розвиток штучного інтелекту може призвести до нових видів зброї та нових загроз для міжнародної безпеки.

8. Дезінформація. Дезінформація використовується для маніпулювання громадською думкою та підриву довіри до демократичних інституцій.

9. Зміна клімату. Зміна клімату є однією з найсерйозніших загроз для людства, яка може призвести до масштабних стихійних лих, міграції та війн.

Як наслідок цього, міжнародне співтовариство розділене на два табори: один на чолі з США та їх союзниками, інший - з Росією та її союзниками. Цей розкол ускладнює вирішення спільних проблем, таких як зміна клімату, ядерна зброя, пандемії. Зростає ризик «холодної війни» між двома таборами [3].

Криза міжнародної системи відносин, яку ми переживаємо сьогодні, потребує комплексного та багатогранного підходу до її подолання. Ось деякі з можливих шляхів:

1. Дипломатичні зусилля та мирне врегулювання конфлікту в Україні. першочерговим завданням має бути припинення війни в Україні та пошук дипломатичного шляху до врегулювання конфлікту. Це може включати переговори між Україною та Росією за посередництва міжнародних акторів, таких як ООН, Європейський Союз, Туреччина. Важливо, щоб будь-яке врегулювання ґрунтувалося на принципах міжнародного права та поважало суверенітет та територіальну цілісність України.

2. Запровадження нових санкцій проти РФ. Міжнародне співтовариство має продовжувати тиск на Росію за допомогою жорстких санкцій, щоб змусити її припинити агресію та поважати міжнародне право. Санкції можуть включати заморожування активів, ембарго на зброю, обмеження доступу до фінансових ринків, візові обмеження. Важливо, щоб санкції були адресні та не завдавали шкоди мирному населенню.

3. Зміцнення міжнародних інституцій та норм. Необхідно зміцнити міжнародні інституції, такі як ООН, Рада Безпеки ООН, міжнародне право, щоб вони могли ефективно реагувати на нові виклики та загрози. Це може включати реформування Ради Безпеки ООН, щоб вона краще відображала сучасні реалії, а також посилення верховенства права на міжнародній арені.

4. Створення нового світового порядку. Криза міжнародної системи відносин потребує створення нового світового порядку, який ґрунтуватиметься на принципах співпраці, взаємоповаги та міжнародного права. Цей новий світовий порядок має ґрунтуватися на багатополярності, а не на гегемонії однієї держави. Він також має передбачати нові механізми для вирішення конфліктів, запобігання війн та забезпечення миру та безпеки у світі.

Світ сьогодні переживає глибоку кризу міжнародної системи відносин, спричинену агресивними діями Російської Федерації. Це не просто черговий конфлікт, а серйозний виклик, який ставить під сумнів існуючі норми та інституції, на яких ґрунтується світовий порядок.

Список використаної літератури

1. Україна в умовах російської агресії: Виклики та перспективи. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-9-04-14> (дата звернення 22.04.2024)

2. Російська агресія проти України: Виклики для міжнародного права та безпеки. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-na-temu-agresiya-rosi-proti-ukra-ni-ta-vpliv-na-mizhnarodni-vidnosini-367104.html> (дата звернення 22.04.2024)

3. Лазарева А., Тимошенко Л., Дракохруст Т. Волонтерський рух у безпековій політиці України: воєнні дії та роль. Наукові інновації та передові технології. №2 (30). 2024.